

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 2 § lagen om Statens konstmuseum

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om Statens konstmuseum ändras så att museets direktion dras in och att direktionens uppgifter i huvudsak överförs på tjänstemanna-

ningen.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge och de föreslagna ändringarna

I 2 § lagen om Statens konstmuseum (566/2000) föreskrivs att det vid Statens konstmuseum finns en direktion om vars uppgifter, sammansättning och tillsättning bestäms genom förordning av statsrådet.

I 2—4 § statsrådets förordning om Statens konstmuseum (658/2000) bestäms om direktionen. Enligt 2 § 1 mom. styrs och övervakas verksamheten vid Statens konstmuseum av en direktion, som tillsätts av undervisningsministeriet för fyra år i sänder.

Till direktionen hör enligt paragrafens 2 mom. en ordförande och tre andra medlemmar. Medlemmar i direktionen är dessutom överdirektören för Statens konstmuseum och en person som personalen väljer inom sig för högst fyra år. Sistnämnda medlem har en personlig suppleant. Direktionen väljer vice ordförande inom sig. Enligt 3 mom. fastställer ministeriet direktionsmedlemmarnas arvoden.

Enligt förordningens 3 § fattar direktionen beslut om

1) de allmänna verksamhetslinjerna för Statens konstmuseum och andra därmed jämförbara ärenden av vikt samt om verksamhets- och ekonomiplanen,

2) budgetförslaget för Statens konstmuseum och förslaget till resultatmål för konstmuseet,

3) godkännandet av bokslutet för Statens konstmuseum,

4) godkännandet av arbetsordningen för Statens konstmuseum, samt

5) övriga ärenden som genom denna förordning ålagts direktionen.

När den statliga centralförvaltningen reformerades drogs de kollegiala ledningsorganisationerna vid centralämbetsverken in och ersattes med direktioner i början på 1990-talet. Reformen baserade sig på det beslut statsrådet fattade den 9 mars 1989 om åtgärder för att förbättra förvaltningens förmåga att ge service och för att reformera styrningen av densamma. Direktionerna skulle vara snäva sakkunnigorgan sammansatta så att de utgjorde en betydande tilläggsresurs för ämbetsverken med tanke på sakkunskap om verksamhetens innehåll, allmänt ledarskap och skötseln av intressegruppskontakter. I det nu pågående reformprojektet för den statliga centralförvaltningen är ambitionen att statsrådets och ministeriernas arbete skall effektiviseras, att ministerierna skall skärpa resultatstyrningen av sina förvaltningsområden och att det utvecklas nya verktyg till underlag för ett resultatgivande beslutsfattande.

När lagstiftningen om Statens konstmuseum reviderades inrättades en direktion vid museet från den 1 augusti 2000. Den sittande direktionens mandat löper ut den 31 juli 2004.

Sedan undervisningsministeriets förvaltningsområde övergick till resultatbudgetering och resultatstyrning har direktionernas ställning blivit problematisk vid kulturförvaltningens ämbetsverk. Ministeriet ingår resul-

tatavtal med ämbetsverkets tjänstemannaledning och resultatansvaret vilar då på verkets chef. Det är dock direktionen som är verkets högsta beslutande organ.

Vid Statens konstmuseum beslutar direktionen om de allmänna verksamhetslinjerna och om därmed jämförbara andra ärenden av vikt, samt om verksamhets- och ekonomiplanen, budgetförslaget, resultatmålen samt vissa utnämningsärenden. Därmed är det i princip direktionen som beslutar om museets verksamhetspolitik, men tjänstemannaledningen som bär ansvaret för verksamheten. I styrrelationen mellan undervisningsministeriet och konstmuseet är direktionens ställning problematisk också därför att det till styrningen ansluter sig en mycket tät diskussionskontakt mellan ministeriet och museets ledning. Direktionen har därför inte någon klar ställning i museets styr- och ledningsprocess och dess roll har i verkligheten blivit obetydlig. Direktionens enda konkreta tillfällen att besluta och påverka är vissa utnämningsärenden, och de inträffar högst sporadiskt.

Det är meningen att resultatstyrningen av ämbetsverken inom kultur- och konstsektorn skall revideras. I detta syfte har ett utvecklingsprojekt för den kulturpolitiska resultatstyrningen startats vid ministeriet. Avsikten är att stärka ministeriets andel i den strategiska resultatstyrningen av underlydande ämbetsverk, skärpa ämbetsverkens och inrättningarnas egna strategier och förbättra resultatstyrningsprocessen.

Till systemet med en direktion ansluter sig även jävsproblem, i synnerhet när det gäller undervisningsministeriets representation. Till direktionen kan inte utses tjänstemän som medverkar i ämbetsverkets resultatstyrning på ministeriet och som således skulle vara de bästa experterna med tanke på styrningen, eftersom de vore jäviga att behandla inrättningsärenden på ministeriet. Detta orsakar praktiska svårigheter i resultatstyrningen.

Med tanke på resultatstyrningen och resultatledningen har direktion för Statens konstmuseum en problematisk ställning, eftersom resultatavtalet för museets del ingår av den resultatansvariga överdirektören, som även ansvarar för rapporteringen i samband med avtalet. Närmast i syfte att förtydliga resultat-

ledningen och styrförhållandena som ansluter sig till resultatstyrningen har man på jord- och skogsbruksministeriets, social- och hälsovårdsministeriets och finansministeriets förvaltningsområde följaktligen dragit in direktionerna vid ett flertal ämbetsverk som är underställda dessa ministerier, och uppgifterna har överförts på tjänstemannaledningen. Inom undervisningsministeriets förvaltningsområde har direktionen för forskningscentralen för de inhemska språken dragits in från den 1 februari 2004 och vid arkiverket dras direktionen in från början av april 2004 genom en lag om ändring av arkivlagen. En regeringsproposition med förslag till lag om Museiverket (RP 3/2004 rd) är under behandling i riksdagen. Enligt förslaget skall direktionen dras in även vid Museiverket.

Av ovan framförda skäl föreslås att även direktionen för Statens konstmuseum dras in. Direktionens nuvarande uppgifter förs över på museets tjänstemannaledning, fransett uppgiften att förordna ställföreträdare för överdirektören. Undervisningsministeriet skall förordna ställföreträdare för överdirektören. Bestämmelser om hur direktionens uppgifter skall ordnas föreslås bli intagna i statsrådets förordning om Statens konstmuseum. Genom denna lösning förtydligas styr- och tillsynsansvaret och överdirektörens resultatansvar förtydligas och framhävs.

För skötseln av kontakterna till intressegrupperna inom ansvarsområdet för Statens konstmuseum avses museet ha en delegation, som skall utgöra ett stöd för ledningen. Delegationen skall inte ha självständig beslutanderätt i ärenden som gäller museet. I delegationen skall finnas företrädare för personalen. Bestämmelser om delegationen utfärdas genom en förordning av statsrådet om Statens konstmuseum.

2. Propositionens verkningar

Den föreslagna ändringen förtydligar styrsystemet i Statens konstmuseum samt tjänstemannaledningens resultatansvar. Via delegationen breddas museets organiserade samarbete med intressegrupperna.

En representant för personalen skall finnas med även i den delegation som tillsätts. Re-

formen har inte några vekningar i fråga om personalen och organisationen.

Till medlemmarna i direktionen har betalats månadsarvoden som grundar sig på anvisningar från Statens arbetsmarknadsverk och som fastställts av undervisningsministeriet. Till medlemmarna i delegationen kan vid behov betalas sammanträdesarvoden.

Propositionen har inga ekonomiska verkningar.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteupp-

drag vid undervisningsministeriet. Statens konstmuseum har avgett ett utlåtande om utkastet och förslaget har behandlats på ett samrådsmöte vid konstmuseet.

4. Ikraftträdande

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av 2 § lagen om Statens konstmuseum

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 16 juni 2000 om Statens konstmuseum (566/2000) 2 § som följer:

2 §

Statens konstmuseum leds av en överdirektör. Statens konstmuseum har en arbetsordning, som fastställs av överdirektören.

Överdirektören avgör de ärenden som ankommer på Statens konstmuseum, om det inte har föreskrivits eller i arbetsordningen bestämts att någon annan tjänsteman vid museet skall avgöra dem. Genom förordning av

statsrådet bestäms vilka ärenden som i arbetsordningen inte kan uppdras åt andra tjänstemän att avgöra.

Denna lag träder i kraft den 200 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 19 mars 2004

Republikens President

TARJA HALONEN

Kulturminister *Tanja Karpela*

*Bilaga
Parallelltexter*

Lag

om ändring av 2 § lagen om Statens konstmuseum

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 16 juni 2000 om Statens konstmuseum (566/2000) 2 § som följer:

Gällande lydelse

2 §

Vid Statens konstmuseum finns en direktion om vars uppgifter, sammansättning och tillsättning bestäms genom förordning av statsrådet.

Föreslagen lydelse

2 §

Statens konstmuseum leds av en överdirektör. Statens konstmuseum har en arbetsordning, som fastställs av överdirektören.

Överdirektören avgör de ärenden som ankommer på Statens konstmuseum, om det inte har föreskrivits eller i arbetsordningen bestämts att någon annan tjänsteman vid museet skall avgöra dem. Genom förordning av statsrådet bestäms vilka ärenden som i arbetsordningen inte kan uppdras åt andra tjänstemän att avgöra.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.
